

1	
Úvod	1

2	
Pravidelný chrup	3

3	
Klasifikace ortodontických anomálií ... 9	

3.1 Anomálie v postavení jednotlivých zubů	9
3.2 Anomálie zubních skupin	12
3.3 Okluzální diagnostika	13
3.4 Skeletální diagnostika	17
3.4.1 Velikost čelistí.....	18

4	
Růst a vývoj	21

4.1 Prenatální vývoj	21
4.2 Vývoj chrupu	23
4.2.1 Dočasný chrup.....	23
4.2.2 První etapa výměny chrupu.....	24
4.2.3 Druhá etapa výměny chrupu.....	26
4.2.4 Stálý chrup.....	28
4.2.5 Vývoj prostoru pro zuby souhrnně	29
4.3 Růst čelistí	30
4.3.1 Způsob růstu lebky a čelistí.....	30
4.3.1.1 Růst z chrupavky.....	30
4.3.1.2 Růst v suturách.....	31

4.3.1.3 Apozice a resorpce kosti.....	31
4.3.2 Baze lební	31
4.3.3 Horní čelist	32
4.3.4 Dolní čelist	33
4.3.5 Intenzita růstu čelistí	35
4.4 Dentoalveolární kompenzační mechanismus	35
4.4.1 Tlak jazyka, rtů a tváří.....	36
4.4.2 Vliv artikulace antagonistů a kontakt sousedních zubů.....	37
4.4.3 Normální »erupční schopnost« zubů....	37

5

Vyšetření a dokumentace u ortodontického pacienta	41
--	----

5.1 Anamnéza	41
5.1.1 Rodinná anamnéza.....	41
5.1.2 Osobní anamnéza.....	41
5.2 Aspekce	42
5.2.1 Extraorálně.....	42
5.2.2 Intraorálně.....	42
5.3 Palpace	44
5.3.1 Extraorálně.....	44
5.3.2 Intraorálně.....	44
5.4 Všeobecné stomatologické vyšetření	44
5.5 Měření na chrupu	44
5.5.1 Intraorální měření.....	44
5.5.2 Analýza modelů.....	45
5.5.2.1 Další měření na modelech.....	48
5.5.3 Okluzogram, diagnostický set-up.....	49

5.6	Rentgenové vyšetření	50	8.1.2.3	Rozštěpové vady orofaciální oblasti.....	79
5.6.1	Rentgenové vyšetření chrupu.....	50	8.1.2.4	Molekulární genetika.....	79
5.6.2	Kefalometrický rentgenový snímek	50	8.2	Příčiny působící během intrauterinního vývoje	80
5.6.2.1	Technické podmínky.....	50	8.3	Příčiny působící během postnatálního vývoje	81
5.6.2.2	Vyhodnocení kefalometrického snímku....	51	8.3.1	Odchylky a poruchy růstu čelistí.....	81
5.6.2.3	Význam a využití kefalometrie.....	56	8.3.2	Konzistence potravy.....	82
5.6.3	Rentgenový snímek ruky se zápěstím	58	8.3.3	Zlozvyky.....	83
5.6.4	Jiná rentgenová vyšetření.....	61	8.3.4	Ústní dýchání.....	84
5.7	Fotografie intraorální a extraorální	61	8.3.5	Předčasná ztráta dočasných zubů.....	85
5.8	Vyšetření na jiných odděleních	61	8.3.6	Ztráta stálého zubu.....	85
<hr/>			8.3.7	Úrazy.....	86
6			8.3.8	Hormonální vlivy.....	86
<hr/>			8.3.9	Závěr.....	86
	Význam a cíle ortodontické léčby	65	8.4	Možnosti prevence a profylaxe ortodontických anomálií	86
6.1	Důvody ortodontické léčby	65	8.4.1	Další prostředky.....	91
6.1.1	Estetika.....	65	<hr/>		
6.1.2	Předprotetická léčba.....	66	9		
6.1.3	Úrazy zubů.....	67	<hr/>		
6.1.4	Retinované zuby.....	67	Obecná charakteristika ortodontické terapie	95	
6.1.5	Kazivost.....	67	9.1	Tkáňové změny při ortodontické terapii	96
6.1.6	Parodont.....	67	9.1.1	Tkáňové změny v zóně tlaku.....	96
6.1.7	Žvýkácí funkce.....	68	9.1.2	Tkáňové změny v zóně tahu.....	98
6.1.8	Nucený skus.....	68	9.1.3	Tkáňové změny obecně.....	98
6.1.9	Řeč.....	68	9.1.4	Reakce zubního cementu.....	98
6.2	Indikace a kontraindikace ortodontické léčby	68	9.1.5	Další tkáňové změny při ortodontické léčbě.....	99
<hr/>			9.2	Způsob a rychlost pohybu zubu	100
7			9.2.1	Způsob pohybu zubu.....	100
<hr/>			9.2.1.1	Sklánění zubu.....	100
	Vhodný věk pro ortodontickou léčbu	71	9.2.1.2	Rotování zubu kolem jeho podélné osy.....	100
7.1	Interceptivní léčba	73	9.2.1.3	Tělesný posun.....	101
<hr/>			9.2.1.4	Torze zubu.....	101
8			9.2.1.5	Intruze, extruze.....	101
<hr/>			9.2.2	Struktura parodontu a alveolárních výběžků	102
	Etiologie ortodontických anomálií, možnosti prevence	75	9.2.3	Velikost povrchu kořenů	102
8.1	Dědičnost	76	9.2.4	Trvání síly	102
8.1.1	Úvod.....	77	9.2.5	Velikost síly	103
8.1.2	Vliv dědičnosti u některých ortodontických anomálií..... (Jaroslav Racek)	78			
8.1.2.1	Čelistní anomálie.....	78			
8.1.2.2	Retence zubů z hlediska molekulární biologie a genetiky.....	78			

9.3	Stabilita výsledku ortodontické léčby	104	11.2.1.1	Nerezavějící ocel obecně	140
9.3.1	Napětí periodontálních vláken	104	11.2.1.2	Mechanické vlastnosti drátu	141
9.3.2	Interkuspidace a artikulace	104	11.2.1.3	Materiály z jiných slitin	143
9.3.3	Vliv svalstva	105	11.2.1.4	Srovnání vlastností drátů z jednotlivých slitin	145
9.3.4	Růst čelistí	106	11.2.2	Nekovové materiály	145
9.3.5	Retence výsledku	106	11.2.2.1	Elastické tahy	145
<hr/>			11.2.2.2	Alastikové tahy a moduly	146
10			11.3	Etapy léčby fixním aparátem	146
<hr/>			11.3.1	Nivelizace	146
Plán léčby	.....	113	11.3.2	Posuny zubů a jejich skupin	148
10.1	Podklady pro plán ortodontické terapie	113	11.3.3	Zakotvení	149
10.1.1	Faktory, které ohraničují možnosti ortodontické léčby	114	11.3.3.1	Kotvení v horním oblouku	150
10.1.2	Extrakce z ortodontických důvodů	115	11.3.3.2	Kotvení v dolním oblouku	150
10.2	Sestavování plánu ortodontické léčby	116	11.3.4	Finishing	150
10.2.1	Etapy při plánování léčby	116	11.3.5	Sejmutí aparátu, retence	151
10.2.2	Plánování pro dolní zubní oblouk	116	11.4	Jednotlivé techniky fixních aparátů	152
10.2.2.1	Zakotvení	119	11.4.1	Aparáty uložené vestibulárně	152
10.2.3	Plánovaný vztah molárů a rozhodnutí o extrakcích v horním zubním oblouku	120	11.4.1.1	Metody edgewise (standard), techniky straight-wire	152
10.2.3.1	Vztah molárů – klíč okluze	120	11.4.1.2	Segmentální technika	153
10.2.3.2	Vztah špičáků	121	11.4.1.3	Beggova metoda, tip-edge	154
10.2.3.3	Symetrie	121	11.4.2	Aparáty uložené lingválně	155
10.2.4	Plánování extrakcí konkrétních zubů v jednotlivých kvadrantech	122	11.4.2.1	Lingvální oblouk	155
10.2.5	Plánovaný aparát a jeho konstrukční prvky	123	11.4.2.2	Lingvální aparát, lingvální technika ..	156
10.3	Sériové extrakce	124	11.5	Extraorální aparáty v ortodontické léčbě	157
<hr/>				(Miloš Špidlen)	
11			11.5.1	Uzda (headgear)	157
<hr/>			11.5.2	Obrácený tah	158
Fixní aparáty	.....	129	11.6	Biomechanika v ortodoncii	158
11.1	Principy a součásti fixních aparátů	129		(Miloš Špidlen)	
11.1.1	Kroužky	129	11.6.1	Koncepce mechaniky v ortodoncii ..	159
11.1.2	Zámky a kanylky	131	11.6.2	Ekvivalentní systém sil	160
11.1.2.1	Zámky lepené na sklovinu	133	11.6.3	Statická rovnováha	160
11.1.3	Oblouky	135	11.6.4	Typy pohybu zubu	161
11.1.4	Pružné intraorální tahy	138	11.6.5	Teorie ohybu V (V-bend theory)	161
11.2	Materiály pevných aparátů a jejich vlastnosti	140	11.6.6	Biomechanika extraorálního aparátu	163
11.2.1	Kovové materiály	140	11.6.6.1	Uzda (Headgear)	163
<hr/>			12		
<hr/>			Snímání ortodontické aparáty		
<hr/>			12.1	Úvod	169
<hr/>				(Magdalena Kořová)	

12.2 Deskové aparáty ..... 170 (<i>Magdalena Koťová</i>)	12.6.3 Termoplastické fólie k posunu zubů 182
12.2.1 Konstruktivní prvky deskových aparátů 170	12.6.3.1 Systém fólií Essix 182
12.2.1.1 Báze 170	12.6.3.2 Systém Invisalign 182
12.2.1.2 Stabilizační a kotevní prvky snímacích aparátů 170	
12.2.1.3 Labiální oblouk 171	
12.2.1.4 Ortodontický šroub 171	
12.2.1.5 Pružiny 172	
12.2.2 Základní postup při zhotovování deskového aparátu 173	
12.2.3 Základní typy deskových aparátů 173	
12.2.3.1 Horní/dolní deska 173	
12.2.3.2 Deska s protruzním segmentem 173	
12.2.3.3 Expanzní patrová deska 174	
12.2.3.4 Y-deska 174	
12.2.4 Deskové aparáty s mezičelistním účinkem 175	
12.2.4.1 Deska s nákusným valem (nákusná deska) 175	
12.2.4.2 Dvojdesky 176	
12.3 Mezičelistní aparáty ..... 177 (<i>Magdalena Koťová</i>)	
12.3.1 Postup při zhotovování mezičelistních aparátů 177	
12.3.2 Typy mezičelistních aparátů 177	
12.3.2.1 Aktivátor 177	
12.3.2.2 Mezičelistní aparáty se skeletovanou bází 178	
12.3.2.3 Bionátor (Balters) 178	
12.3.2.4 Elastický otevřený aktivátor (Klammt) 178	
12.3.2.5 Bimlerův aparát 178	
12.3.2.6 Aparáty s bází ve vestibulu 179	
12.4 Jiné snímací aparáty ..... 180 (<i>Magdalena Koťová</i>)	
12.4.1 Clony 180	
12.4.2 Pozicionátor 180	
12.5 Snímací ortodontické aparáty a zevní tah ..... 180 (<i>Magdalena Koťová</i>)	
12.5.1 Aktivátor podle Teuschera 181	
12.6. Termoplastické fólie v ortodontické léčbě ..... 181 (<i>Ivo Marek</i>)	
12.6.1 Použití v ortodoncii 181	
12.6.2 Vývoj tepelného zpracování 181	
	13
	Symptomatologie a léčba některých typických anomálií 185
	13.1 Angle II, 1. oddělení 185
	13.1.1 Dočasný chrup 186
	13.1.2 Smíšený chrup 186
	13.1.2.1 Extraorální tah na 6+6 186
	13.1.2.2 Snímací aparát + extraorální tah 186
	13.1.2.3 Mezičelistní funkční aparát 186
	13.1.2.4 Fixní aparát 4 × 2 187
	13.1.2.5 Odblokování artikulace nákusnou deskou apod. 187
	13.1.2.6 Jiné metody 187
	13.1.3 Stálý chrup 187
	13.2 Stěsnání zubů 189
	13.2.1 Dočasný chrup 189
	13.2.2 Smíšený chrup 189
	13.2.3 Stálý chrup 190
	13.3 Obrácený skus, Angle III, zákus horních řezáků 190
	13.3.1 Zákus jednotlivého zubu 190
	13.3.2 Obrácený skus 191
	13.3.3 Plán léčby v jednotlivých obdobích chrupu a růstu 191
	13.3.3.1 Dočasný chrup 191
	13.3.3.2 Smíšený chrup 192
	13.3.3.3 Stálý chrup do konce růstu postavy 192
	13.3.3.4 Dospělý pacient 193
	13.4 Otevřený skus 193
	13.4.1 Léčba otevřeného skusu 194
	13.4.1.1 Dočasný chrup 194
	13.4.1.2 Smíšený chrup 194
	13.4.1.3 Stálý chrup 195
	13.5 Hluboký skus 197
	13.6 Zkřížený skus 198
	13.6.1 Přehled léčby zkříženého skusu 199
	13.6.1.1 Dočasný chrup 199
	13.6.1.2 Smíšený chrup 199
	13.6.1.3 Stálý chrup 200
	13.7 Retinované zuby 200

13.7.1	Retinovaný špičák	200
13.7.1.1	Profylaxe retence horního špičáku	201
13.7.1.2	Léčba retinovaného špičáku	201
13.7.2	Retinovaný řezák	204
13.7.2.1	Léčba retinovaného řezáku	204
13.8	Převislý skus	205
13.8.1	Léčba převislého skusu	205
13.8.1.1	Dočasný chrup	205
13.8.1.2	Smíšený chrup	205
13.8.1.3	Stálý chrup	206
13.9	Chybějící zuby, mezioborová spolupráce při řešení	206
	<i>(Ivo Marek)</i>	
13.9.1	Ageneze horního laterálního řezáku	207
13.9.1.1	Mezializace špičáku – uzávěr mezery při agenezi laterálního řezáku	208
13.9.1.2	Distalizace špičáku – otevření mezery na náhradu nezaloženého laterálního řezáku	209
13.9.1.3	Náhrada nezaloženého laterálního řezáku implantátem	209
13.9.2	Ageneze druhých dolních premolárů	211
13.9.2.1	Léčebné možnosti ageneze dočasných premolárů	212
13.9.3	Úrazy u dětí a ortodontická terapie jejich následků	213

14

Ortodontická léčba dospělých	219
<i>(Magdalena Koťová)</i>	

15

Rozštěpy	223	
<i>(Irena Klímová)</i>		
15.1	Etiologie	223
15.2	Prevence rozštěpů	223
15.3	Embryonální vývoj čelistí a patra	224
15.4	Klasifikace rozštěpů	224
15.5	Morfologie rozštěpových stavů	225
15.6	Léčba pacientů s rozštěpem	226
15.7	Léčebný protokol	226
15.8	Porozštěpové ortodontické anomálie	228
15.9	Ortodontická léčba	228

16

Ortodonticko-chirurgická spolupráce při řešení velkých čelistních anomálií	231	
16.1	Konzultace před zahájením týmové spolupráce	232
16.2	Ortodontická předoperační léčba ...	232
16.3	Plán operace, modelová operace	233
16.4	Operace a mezičelistní fixace	234
16.5	Pooperační ortodontická léčba	235
16.6	Distakce	237
16.7	Kortikotomie	237
Rejstřík	241	

Pokud v obsahu není uvedeno jméno autora, jsou autory kapitoly Milan Kamínek a Marie Štefková.